

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 27 januari 2005
Ons kenmerk 4/5.4/2005000678
Behandeld door mevrouw B. Mierlo (0592) 36 56 48
Onderwerp: Voortgangsrapportage 2004 van het project Provinciale steun
bij lokaal sociaal beleid

Geachte voorzitter/leden,

Op 27 januari 2005 hebben wij de Voortgangsrapportage 2004 in het kader van het project Provinciale steun bij lokaal sociaal beleid verstuurd aan het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Met deze brief willen wij u op hoofdlijnen informeren over de inhoud van deze rapportage.

Provinciale steun bij lokaal sociaal beleid is een vierjarig project van het Ministerie van VWS. Centrale doelstelling van dit project is het verbeteren van de samenwerkingsrelaties van de drie overheidslagen (Rijk, provincie en gemeenten) en de daarbij behorende instellingen (landelijke organisaties, provinciale steunfuncties en lokale uitvoeringsorganisaties) in het sociaal beleid. Vanuit het ministerie zijn er landelijk 32 pilotprojecten gestart, met elk een eigen inhoudelijk thema. Het Ministerie van VWS subsidieert de provincie in de kosten van de pilots. Het betreft een subsidie van € 181.500,- per pilot voor de gehele projectperiode. Het Ministerie van VWS verlangt van elke deelnemende provincie een jaarlijkse rapportage over de voortgang van de projecten.

In Drenthe zijn er vier pilots. Dit zijn Interculturalisatie, Vrijwilligerswerk, Zorg en welzijn en Welzijn en platteland. De pilot Zorg en welzijn is in 2004 afgerond. Hiervoor wordt een inhoudelijk eindverslag geschreven dat samen met een verzoek tot subsidie vaststelling uiterlijk 1 mei 2005 bij het Ministerie van VWS wordt ingediend. De projectperiode van de overige drie pilots loopt door tot eind 2005. De Voortgangsrapportage 2004 betreft deze drie pilots.

Inhoudelijke voortgang

Interculturalisatie

De deelprojecten Sport in Meppel en Hoogeveen hebben het doel het aantal allochtone leden en allochtoon kader te vergroten. Het project in Meppel is stopgezet. Er was onvoldoende belangstelling vanuit de sportverenigingen. Overbelasting van verenigingskader en een lage prioriteit van interculturalisatie zijn redenen waarom niet meer verenigingen positief hebben gereageerd. In Hoogeveen zijn eind 2004 sportverenigingen benaderd met het doel samen met SportDrenthe begin 2005 cursussen Nieuw kader en Ouders graag gezien uit te zetten.

Het deelproject Ouderen Hoogeveen heeft als doel om een groep Meer bewegen voor ouderen te interculturaliseren. De Molukse groep werd aangevuld met Turkse mannen. In januari 2005 wordt de groep overgedragen aan Stichting Welzijnswerk Hoogeveen. Intercultureel bewegen voor ouderen zal dan een deel uitmaken van het programma-aanbod van SWW. Volgens planning wordt dit traject met succes beëindigd.

De nulmeting in het kader van het buurthuis-deelproject in Emmen is uitgevoerd, de buurthuizen zijn welwillend in hun medewerking om gezamenlijk plannen op stellen en uit te voeren in het kader van interculturalisatie. Het is de bedoeling om zowel in het aanbod als in verbreding en benadering van doelgroepen één en ander te veranderen. Allochtone zelforganisaties en wijkbewoners worden benaderd en ondervraagd door contactmedewerkers van Alcides om medewerking te verlenen aan dit traject. De medewerkers van Alcides ontvangen hiervoor begin 2005 een training van I₂D.

Doelstelling van het deelproject Actief voor elkaar is om samen met Vluchtelingenwerk en de Vrijwilligerscentrale in Assen allochtone oud- en nieuwkomers actief te begeleiden bij het vinden en behouden van vrijwilligerswerk. Er zijn zowel deelnemers als coaches geworven. Bovendien zijn vrijwel alle vrijwilligersorganisaties in Assen (650) op de hoogte gebracht van dit traject. Het is de bedoeling dat 60 deelnemers in 2005 starten met vrijwilligerswerk.

Vrijwilligerswerk

Het deelproject Maatschappelijk betrokken ondernemen in Tynaarlo had in 2004 als resultaat dat vier bedrijven mee hebben gedaan. Met de Prins Bernhardhoeve, de Rabobank, de Stichting Trias en de gemeente Tynaarlo zijn plannen gemaakt voor de inzet van medewerkers en/of faciliteiten.

Het scholen-deelproject in Assen is succesvol afgerond. De resultaten van het project worden verbreed via het Kennis- en expertisenetwerk.

Het deelproject Kennis en expertise netwerk richt zich op alle partijen die kennis en expertise ontwikkelen en/of gebruiken om de kwaliteit van het Drentse vrijwilligerswerk te verbeteren. Tot nu toe gaat het om Drentse steunpunten vrijwilligerswerk, provinciale vrijwilligersorganisaties, gemeenten, de provincie en CIVIQ. Tien van de twaalf Drentse gemeenten nemen deel aan het Kennis- en expertisenetwerk. Na de instemming met de startnotitie in maart 2004 werken de partijen aan de verdere uitbouw en concretisering.

- Er komt een regulier collegiaal overleg tussen de lokale steunpunten vrijwilligerswerk.
- Steunpunten onderzoeken hun samenwerking op een aantal essentiële punten. In 2005 staan gezamenlijke promotie en pr en digitalisering van de bemiddeling centraal.
- Verbreden van de lopende projecten op het gebied van leerlingvrijwilligerswerk en werknemervrijwilligerswerk.
- Voor deelnemers aan het netwerk is er een (bescheiden) aanbod op maat aan deskundigheidsbevordering.
- STAMM ondersteunt het netwerk dat vanaf augustus de naam draagt KENVrijwilligerswerk.

Welzijn en platteland

Het deelproject in de gemeente Borger-Odoorn is afgerond. Dit project had tot doel een nieuwe opzet te ontwikkelen voor buurthuisaccomodaties in het dorp Valthermond in samenwerking met de dorpsgemeenschap. Door een directe persoonlijke benadering van dorpsbewoners en verenigingsbestuurders kon een redelijke deelname aan huiskamerbijeenkomsten en enquête verkregen worden. De resultaten zijn in een rapportage samengevat die in december 2004 aan het college van burgemeester en wethouders is gepresenteerd.

Het deelproject in de gemeente Westerveld heeft tot doel het ontwikkelen van een plan van aanpak voor het voorzieningenniveau dat effectief en efficiënt inspeelt op de behoeften van bewoners. De noodzakelijke keuzes wil de gemeente maken op basis van een inhoudelijke discussie met de bewoners en maatschappelijke organisaties in de gemeente Westerveld. Met hen wil ze discussiëren over criteria voor voorzieningen in de dorpen; over mogelijkheden van herschikking, over functioneel gebruik en over inzet van vrijwilligers.

In samenwerking met de Brede Overleggroep Kleine Dorpen is het deelproject Kernfactor gestart. Dit is een provinciaal project rond dorpsoverleggen. De doelstelling van dit project is het zoeken naar de kritische succesfactoren voor het functioneren van de dorpsoverleggen (de rol en functie van dit overleg als "koepel" voor de verschillende dorpsverenigingen en dorpsbelangenorganisaties). In een tweetal expertmeetings wordt een analyse gemaakt van het functioneren van de dorpsoverleggen. Dit moet materiaal opleveren voor een publicatie voor zowel dorpsorganisaties als gemeentes als welzijnsinstellingen. Deze wordt begin 2005 gepresenteerd op een studiemiddag.

Het project Vitale dorpen, dorpen vol houdbaarheid op provinciaal niveau is een samenwerking met de directeurs van de lokale welzijnsinstellingen in Drenthe. Het project draait om de vraag: hoe kan welzijn en hoe kunnen de Drentse welzijnsorganisaties in goed samenspel met overheden en gebruik makend van elkaars kennis en de landelijke ontwikkelingen, een wezenlijke bijdrage leveren aan de versterking van de sociale vitaliteit op het platteland? Deze vraag wordt gesteld bij twee thema's: participatie en voorzieningen. Het project eindigt met een slotbijeenkomst op 7 april 2005.

Procesmatige voortgang

Het jaar 2004 is voor Drenthe het jaar geweest waarin belangrijke leerervaringen uit de pilotprojecten zijn verankerd in provinciaal beleid. In dat jaar is de nieuwe

Provinciale sociale agenda 2005-2008 Mensen in het middelpunt vastgesteld. Deze agenda is opgesteld volgens het "model Simons" waarbij het sociaal rapport met de stand van zaken in het sociale domein de basis is en waarbij in de besluitvorming ruimte wordt geboden aan de uitkomsten van een publieke discussie met diverse betrokkenen (ook uit de niet sociale sector).

Bij de totstandkoming van de sociale agenda in Drenthe hebben de leerervaringen van het project Lokaal sociaal beleid ook een rol gespeeld. Waar het model (sociaal rapport, sociaal debat, sociale agenda) van de commissie Simons een waardevolle handreiking was als theoretisch kader, waren de ervaringen uit het project Lokaal sociaal beleid als experimenten in de Drentse praktijk waardevol. De Drentse keuze voor een regelmatig programma-overleg waarin projectleiders en provinciale programmaleiding zowel inhoudelijke zaken als procesafspraken met elkaar afstemden was hierin nuttig.

De commissie Simons en het IPO/VWS-project Provinciale steun bij lokaal sociaal beleid streven vergelijkbare doelen na. Beiden zien een belangrijke rol voor de provincie in het sociale domein hoewel deze in formeel opzicht bescheiden is. De meerwaarde ligt dan met name in twee zaken: de regionale schaal en de integrale aanpak. Het uitgangspunt is dat wat lokaal kan worden uitgevoerd, ook daar moet gebeuren. De provinciale inzet is hierop aanvullend waarbij de provincie zich richt op regionale vraagstukken en een steunende, overstijgende partner wenselijk is. De tweede meerwaarde ligt in juist op een provinciale schaal de samenhang tussen sociaal, fysiek en economisch beleid beter gestalte te geven. Fysiek ruimtelijk en economisch beleid hebben immers effect op sociaal terrein en omgekeerd.

Commissie Simons, Nieuwe perspectieven van provinciaal sociaal beleid, pagina's 5-7:

"Dit advies heeft tot doel de effectiviteit van de provincie te vergroten bij de versterking van de provinciale infrastructuur. De problemen van de sociale infrastructuur geven alle aanleiding om ook de provinciale mogelijkheden maximaal uit te buiten. (...) Zij (provincies, red.) zorgen voor draagvlak en afstemming in de acties van verschillende beleidspartners en doorbreken verkokering die vaak als gevolg van rijksbeleid ontstaat. Om hierin slagvaardig te kunnen optreden is versterking nodig van de rol van de provincie als opdrachtnemer van rijksbeleid en opdrachtgever van regionaal beleid. (...) In het verlengde van de aanbevelingen van het sociaal rapport en een sociale agenda wordt een belangrijke rol gezien voor de instituten voor maatschappelijke ontwikkeling (steunfunctieorganisaties) die in alle provincies bestaan. (...) Aanbevolen wordt dat de provincies deze rol expliciteren en als publieke verantwoordelijkheid met de daarbijbehorende financiering erkennen."

Brief van het Ministerie van VWS d.d. 14 november 2002 met kenmerk DSB/LB-2333016:

"Pilots provinciale ondersteuning lokaal sociaal beleid vanuit optiek VWS: een gezamenlijke zoektocht naar verhoging van de effectiviteit van de welzijnssector.(...) Op het niveau van het sturingsproces gaat het om het herstellen van de samenhang binnen en tussen de verticale ketens (Rijk, provincie, gemeente enerzijds en uitvoerend werk, steunfunctie, landelijke functie anderzijds. (...)) Deze betere beleidsafstemming en betere samenwerking moeten vervolgens in hun onderlinge samenhang doorwerken op de kwaliteit van beleid en uitvoering en de relatie daartussen. (...) De invulling

daarvan vraagt bestuurlijke moed, creativiteit en vakbekwaamheid van alle betrokkenen."

Twee voorbeelden van leerervaringen uit het project Lokaal sociaal beleid die zijn verankerd in de Drentse sociale agenda.

- Samenwerking tussen gemeenten en provincie. De pilots hebben bijgedragen aan een rolverheldering tussen provincie en gemeenten als partners in ontwikkeling en uitvoering van sociaal beleid. Ook hebben de pilots als resultaat dat er in de dagelijkse praktijk een netwerk is ontstaan van mensen die elkaar beter kennen en weten te vinden. Wij willen deze samenwerking de komende jaren meer continuïteit en structuur geven.
- Opdrachtnemerschap van centra voor maatschappelijke ontwikkeling (CMO) (en opdrachtgeverschap van de provincie). In de pilots is veel ervaring opgedaan met de wijze waarop afspraken gemaakt worden tussen provincie en CMO. Het gaat dan om het maken van dusdanige afspraken die zichtbaar bijdragen aan de provinciale doelstellingen en die ruimte laten voor uitvoeringsinvulling van de CMO. Deze ervaringen zijn verwerkt in de planning- en controlcyclus van onze nieuwe Algemene subsidieverordening (ASV).

Het jaar 2005 is het laatste jaar van het project Provinciale steun bij lokaal sociaal beleid. Wij willen in dit jaar onze zoektocht goed afsluiten. De nadruk zal in dit jaar dan ook liggen op het verankeren van de bereikte resultaten. Dit zal met name gaan om een inhoudelijke verankering op het niveau van de directbetrokkenen bij het vraagstuk in de pilot.

Mocht u vragen hebben over deze brief, dan kunt u contact opnemen met mevrouw B. van Mierlo (0592) 36 56 48 of b.mierlo@drenthe.nl.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

jh/coll.